

Maart 2021

Gezamenlijke regionale onderwijsvisie Oost-Nederland

Leren met hoofd handen en hart

In Oost-Nederland versterken we elkaar op het gebied van opleiden van zorgprofessionals. Daarom is een gezamenlijke onderwijsvisie opgesteld door 8 ROC's en 4 hogescholen samen met de zorginstellingen en namens het werkveld de WGV Zorg en Welzijn. Deze onderwijsvisie is ontstaan om het leren en ontwikkelen van zorgprofessionals aan te laten sluiten op de huidige en toekomstige ontwikkelingen in zorg en welzijn. Daarnaast werken onderwijs en werkveld in Oost-Nederland aan een optimale samenwerking en doelmatig onderwijs. Samen zorgen we voor voldoende leer/werkplekken om continue instroom in zorg en welzijn te garanderen en behoud van personeel en de inzetbaarheid te vergroten. Anders werken is daarbij de norm met innovatieve ontwikkelingen en rolgericht in plaats van functiegericht werken, waarbij de behoefte van de cliënt en de onderwijsbehoefte van de zorgprofessional centraal staan. De inzet van zorgtechnologie krijgt hierin een belangrijke rol.

De regionale onderwijsvisie vertaalt zich in de volgende aanpak:

- Hybride leren / professionele leergemeenschappen
- Leven lang ontwikkelen
- Flexibiliteit: leer- en ontwikkelroutes zitten niet langer vast aan functies of opleidingsstructuren
- Innovatie: studenten opleiden via vooruitstrevende onderwijsvormen en inhoud

Resultaat:

Onderwijs levert zelfbewuste professionals met een stevige basis aan vakkennis, vakvaardigheden, generieke vaardigheden, kennis van zorgtechnologie en sociale innovatie.

Sector zorg en welzijn in Oost-Nederland

Met 175.000 werknemers (Achterhoek, Stedendriehoek & Noord-Veluwe, Twente en regio Zwolle) is zorg en welzijn een van de grootste werkgevers in Oost-Nederland.

Ongeveer 12.000 studenten volgen in deze regio's onderwijs op mbo- en hbo-niveau in de verschillende richtingen binnen zorg en welzijn. Onderwijsinstellingen leiden deze studenten op voor de diverse zorg- en welzijnsinstellingen. Met als doel voldoende en goed opgeleide medewerkers in de regio en het behoud van medewerkers in zorg en welzijn.

Onderwijs werkt samen

De onderwijsinstellingen richten zich op iedereen die een opleiding wil volgen met gelijke kansen en met een goede aansluiting op de arbeidsmarkt.

Naast het reguliere onderwijs vindt er ook samenwerking plaats op het vlak van leven lang ontwikkelen en zij-instroom. Naar verwachting versterkt deze samenwerking in de toekomst.

De onderwijsinstellingen bedienen overlappende regio's en daarmee de verschillende zorg- en welzijnsinstellingen binnen deze regio's. Zo ook maken de zorg- en welzijnsinstellingen op hun beurt gebruik van meerdere onderwijsinstellingen in hun werkgebied.

Het curriculum, de begeleiding, de examinering en de beroepspraktijkvorming geven de verschillende onderwijsinstellingen vorm vanuit de missie van de onderwijsinstellingen en de geformuleerde visie op onderwijs.

De zorg- en welzijnsinstellingen hebben, ook vanuit eigen visie en missie, in hun beleid het ontwikkelen en opleiden van medewerkers opgenomen.

Uitdaging voor zorg en welzijn

De samenleving verandert. Een verschuiving in de verhouding tussen jongeren en ouderen, individualisering van de maatschappij en veranderende geldstromen zijn factoren die de richting van de verandering bepalen. Hierdoor verandert ook het zorg- en welzijnslandschap in Nederland (én in onze regio). Zorgkosten stijgen door vergrijzing en de ontwikkeling van nieuwe begeleidings-

en behandelingstechnieken. Om kwalitatief goede zorg te kunnen blijven leveren, is het onvermijdelijk om de zorg in de keten anders (en goedkoper) te organiseren. Zinnige en passende zorg, die patiënten en cliënten een hogere kwaliteit van leven geeft. Zorg thuis als het kan, elders als het moet. Inzetten op voorkomen van ziekte (vitaliteit), werken vanuit de visie van zorgen voor naar zorgen dat en focus op het deelnemen naar vermogen in de samenleving. De behoeften en belangen van patiënten en cliënten staan daarbij voorop.

Samen gaan we voor kwalitatief goede zorg

Onze maatschappelijke opgave is kwalitatief goede zorg te leveren met de middelen die wij beschikbaar hebben. Kwalitatief goede zorg kan alleen tot stand komen als in het contact tussen de cliënt en de professional een goede relatie centraal staat. De zorg- en welzijnsprofessional heeft de regierol en bepaalt samen met de cliënt wat deze nodig heeft op basis van het goede gesprek met de cliënt en zijn of haar naasten. De zorgprofessional onderzoekt 'de vraag achter de vraag'. Ook de focus van deze professional is primair gericht op het welzijn van de cliënt. Vervolgens kijkt de professional samen met de cliënt naar zaken als ziekte of andere belemmerende factoren voor het welzijn. Alles is gericht om deze relatie optimaal te ondersteunen en te faciliteren. De zorginstelling faciliteert de zorgprofessional hierin.

Stip op de horizon: het werk van de zorgprofessional verandert

Het zorg- en welzijnsstelsel is ketengericht, kent geen schotten en is gericht op de gezondheid en het welzijn van de burger.

Er zijn voldoende zorg- en welzijnsmedewerkers en zij zijn in deze nieuwe rol goed opgeleid, werken goed samen en krijgen hierin optimale ondersteuning.

Zorg- en welzijnsmedewerkers hebben optimale ontwikkelingsmogelijkheden. Er is optimale mobiliteit en onderlinge uitwisseling van personeel. De professional is vitaal en trots op zijn/ haar werk. Professionals krijgen op alle niveaus erkenning in hun rol en positie. Er wordt goed naar hen geluisterd, zowel in de eigen organisatie als door de lokale en landelijke politiek. Zij voegen waarde toe op persoonlijke levens, sociale netwerken en de samenleving als geheel. Positieve gezondheid is een leidraad in hun denken en handelen. Het werk heeft grote maatschappelijke betekenis en is erg zinvol. Hierdoor willen mensen graag in de sector zorg en welzijn werken.

Impact op sector zorg en welzijn

De visie waar het werk van de zorg- en welzijnsprofessional aan moet voldoen heeft impact op de wijze waarop wordt gewerkt in zorg en welzijn en hoe het onderwijs wordt vormgegeven. Onderwijs, opleiding, onderzoek en innovatie zijn hiervoor onmisbaar. Alleen als medewerkers blijven leren en groeien en zich blijven ontwikkelen, kunnen de zorg- en welzijnsorganisaties de beste zorg- en welzijnssteun bieden. Zorg begint daarom bij het passend organiseren van onderwijs en opleiding voor de huidige én toekomstige medewerkers.

Onze gezamenlijke visie op het onderwijs

In Oost-Nederland willen we samenwerken en elkaar versterken. Daarom is een gezamenlijke onderwijsvisie opgesteld door 8 ROC's en 4 hogescholen samen met de zorginstellingen en WGV Zorg en Welzijn.

De regionale onderwijsvisie vertaalt zich in de volgende aanpak:

- **Hybride leren / professionele leergemeenschappen**

Het onderwijs en werkveld geven samen, in een continu ontwikkel- en verbeterproces, het leerlandschap vorm waarin formeel en informeel leren hand in hand gaan, waardoor de scheidslijn tussen onderwijs en praktijk steeds kleiner wordt. De uitvoering vindt steeds meer gezamenlijk plaats (zo ontstaan er professionele leergemeenschappen, het leren in netwerken). Verder zorgen onderwijs en het werkveld ervoor dat het opleidingsaanbod zo goed mogelijk aansluit op de arbeidsmarkt vraag in de regio. Uitgangspunt is de concrete beroepspraktijk, de cliëntvraag. Daarnaast zorgen onderwijsinstellingen en zorginstelling samen voor voldoende leerwerkplekken.

- *Leven lang ontwikkelen*

Leren en ontwikkelen is een continu proces en vindt zowel formeel als informeel plaats. Instellingen hebben behoefte aan gekwalificeerde medewerkers die zich blijven ontwikkelen. Samen zoeken en ontwikkelen we doelmatige leerwegen en leerinhouden voor het leven lang ontwikkelen (LLO) van de professionals. Hierbij uitgaand van het optimaal benutten van de talenten en eigen leerwensen van de professionals die aansluiten bij de ontwikkelingen van het werkveld.

- *Flexibiliteit: Leer- en ontwikkelroutes zitten niet langer vast aan functies of opleidingsstructuren*

Een leer-/ontwikkelroute bevat leereenheden met moderne onderwijsvormen, flexibele in-, door-, en uitstroom en tijd- & plaats onafhankelijk leren. Dit betekent ook dat grenzen tussen voltijd/deeltijd en BOL/BBL kunnen gaan vervagen.

- *Innovatie: studenten opleiden via vooruitstrevende onderwijsvormen en inhoud*

De complexe en snel veranderende samenleving en de nieuwste ontwikkelingen rond de visie op zorg en welzijn zorgen voor innovatie in het werk van de professionals. Hier sluit het onderwijs op aan. Trends zoals positieve gezondheid, van zorgen voor naar zorgen dat, samen beslissen, digitalisering, zorgtechnologie, anders werken (procesinnovatie) verwerken de onderwijsinstellingen in hun onderwijsvormen en inhoud.

- *Onderwijs levert zelfbewuste professionals met een stevige basis aan vakkennis, vakvaardigheden, generieke vaardigheden, kennis van zorgtechnologie en sociale innovatie*

Het werken in zorg en welzijn vraagt veel van zorgprofessionals als het gaat om samenwerken, actuele vraagstukken oplossen en vakkennis bijhouden. Zowel binnen hun eigen discipline als interdisciplinair moet de zorgprofessional kunnen samenwerken. Actuele vraagstukken kunnen oplossen én kunnen bijdragen aan verbetering en innovatie van de beroepspraktijk. De kennis uit toegepast onderzoek door studenten sluit aan bij de vraag uit de samenleving/instellingen en draagt zo bij aan het versterken van de regio.

De onderwijsvisie is opgesteld door 8 MBO en 4 HBO instellingen samen met de zorginstellingen en WGV Zorg en Welzijn.

